EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 18.5.2015
COM(2015) 208 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

Niende årsrapport (2014) om gennemførelsen af Fællesskabets bistand i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkiskcypriotiske samfund

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

Niende årsrapport (2014) om gennemførelsen af Fællesskabets bistand i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkiskcypriotiske samfund

1. INDLEDNING

Rådets forordning (EF) nr. 389/2006[1] ("støtteforordningen") er grundlaget for bistanden til det tyrkiskcypriotiske samfund, og i henhold til denne forordning skal Kommissionen hvert år forelægge Rådet og Europa-Parlamentet en rapport. Denne rapport dækker året 2014.

2. PROGRAMMERING AF BISTANDEN

Der blev mellem 2006 og ultimo 2014 afsat 370 mio. EUR til aktiviteter i henhold til støtteforordningen. Beløbet for det årlige program for 2014 var på 32,96 mio. EUR[2]. I den flerårige finansielle ramme for 2014-20 anlægges der et flerårigt perspektiv for programmet, og det bliver muligt for første gang at få en mere stabil årlig finansiering. Bistandsprogrammet er dog af midlertidig karakter og har til formål at lette genforeningen af Cypern, og Rådets forordning nr. 1311/2013[3] om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme giver mulighed for en revision i tilfælde af, at der opnås en genforening i løbet af perioden for den flerårige finansielle ramme. Efter den fælles erklæring fra de græskcypriotiske og de tyrkiskcypriotiske ledere i februar 2014 lovede Kommissionen at intensivere sin indsats for at hjælpe det tyrkiskcypriotiske samfund med at forberede gennemførelsen af gældende EU-ret.

3. GENNEMFØRELSESMEKANISMER

Programmet gennemføres i de egne af Republikken Cypern, hvor de cypriotiske myndigheder ikke har nogen effektiv kontrol, og hvor anvendelsen af gældende EU-ret er midlertidigt suspenderet i henhold til tiltrædelsestraktatens protokol nr. 10. Bistanden gennemføres primært gennem direkte forvaltning af Europa-Kommissionen, men nogle projekter administreres indirekte af De Forenede Nationers udviklingsprogram (UNDP) og af British Council.

Kommissionen handler under omstændigheder, der er uden fortilfælde i politisk, retlig og diplomatisk henseende. Det er nødvendigt med ad hoc-ordninger, for at programmet kan gennemføres, samtidig med at principperne om forsvarlig finansiel forvaltning overholdes. Ved EU-finansierede støtteprogrammer er det under normale omstændigheder aftalerne med et modtagerlands regering, der udgør den retlige ramme for udviklingsbistanden. Der kan imidlertid ikke indgås sådanne aftaler om bistand til det tyrkiskcypriotiske samfund, og Kommissionen er derfor nødt til at støtte sig til sin egen opfattelse af de regler og vilkår, som gælder lokalt. Det er en del af Kommissionens ansvarsområde at forvalte og imødegå denne indbyggede risiko, og de trufne foranstaltninger omfatter bl.a. intensivt tilsyn og støtte til støttemodtagere, reviderede betalingsbetingelser og en forsigtig tilgang til anvendelsen af bankgarantier. Bistanden omfatter betydelige beløb i form af tilskud, der kræver en ressourceintensiv forvaltning.

---

1 EUT L 65 af 7.3.2006, s. 5.

2 Kommissionens afgørelse C(2014) 9366.

3 EUT L 347 af 2.12.2013, s. 884.

For at sikre en vellykket og bæredygtig gennemførelse inden for disse rammer skal det tyrkiskcypriotiske samfund forpligte sig til fuldt ud at tilpasse sig gældende EU-ret. Det er nødvendigt, at samarbejdet mellem de tyrkiskcypriotiske og de græskcypriotiske befolkningsgrupper fortsætter, hvis man skal nå alle målsætninger og det endelige mål om genforening.

Programgruppen benytter EU's programstøttekontor (EUPSO) i den nordlige del af Nicosia. Kommissionens repræsentation i Cypern er ligeledes vært for møder, seminarer og pressekonferencer og kommunikerer med den cypriotiske offentlighed på hele øen, herunder også om programmet.

4. GENNEMFØRELSE I RAPPORTERINGSPERIODEN

4.1. Generelt overblik

Der var forventninger om fremskridt i forbindelse med de drøftelser om en løsning af konflikten, der var blevet genoptaget efter stats- og regeringschefernes fælles erklæring i februar. Kommissionen var rede til, om nødvendigt, at tilpasse programmet for at lette og udvikle eventuelle indgåede aftaler. Der blev desværre ikke opnået væsentlige fremskridt under drøftelserne om en løsning af konflikten i rapporteringsperioden. Kommissionen fortsætter med at gennemføre støtteforordningen med det overordnede mål at støtte en genforening.

Vigtige udviklinger i 2014 omfattede indvielsen af det nye spildevandsrensningsanlæg i Nicosia ved Mia Milia/Haspolat for begge befolkningsgrupper. Der blev undertegnet over 50 tilskud under tre indkaldelser af forslag, som Europa-Kommissionen havde iværksat for at støtte den private sektors udvikling, udviklingen af lokalsamfund og civilsamfundet. Stipendieprogrammet, som blev uddelegeret til British Council i 2014, ydede støtte til 115 studerende.

De tillidsskabende foranstaltninger til støtte for kulturarvsbeskyttelse og Komitéen for Forsvundne Personer leverede begge et større bidrag. Der blev lanceret en ny cyklus af TAIEX-finansieret bistand i henhold til gældende EU-ret med deltagelse af 60 eksperter fra medlemsstaterne med et indledende møde i Bruxelles og en række missioner til Cypern.

Ligesom i de seneste to år er der gjort en stor indsats for at afslutte aktiviteter, der var finansieret af ældre programmer, og 225 aftaler blev afsluttet i 2014. Ved udgangen af året var 264 aftaler uafsluttet i forhold til 533 ved udgangen af 2011. Dette afspejler den store arbejdsmængde, der mestendels er afsluttet, og som stammer fra den meget store tildeling ved begyndelsen af støtteprogrammets gennemførelse, navnlig det store antal tilskud. Det har således været muligt at strømline programmet. hvilket har medført en mere målrettet tilgang med en mere overskuelig mængde.

Et særligt problem har været aftalen om opførelsen af kloaknettet i Famagusta, som blev afsluttet i december 2013 af Kommissionen. Tvisten som følge af FIDIC-betingelserne i aftalen har kostet megen tid og befandt sig ved udgangen af 2014 i forligsfasen. Denne sag har understreget, at det tyrkiskcypriotiske samfund skal spille en betydelig rolle for at fremme en gnidningsløs gennemførelse af projekter samt bilæggelse af tvister.

Indløsningen af nogle lokalt udstedte bankgarantier var tidligere blevet blokeret. De foranstaltninger, som det tyrkiskcypriotiske samfund traf i 2013 (ændringer til lokale juridiske tekster og en ensidig tildeling af særstatus til EUPSO), blev anset for

tilstrækkelige af Kommissionen til at beskytte aftalens tvistbilæggelsesordning og bankgarantierne. Det har til gengæld gjort det muligt for Kommissionen at gå videre med undertegnelsen af tilskud til SMV'er, hvilket forudsatte en beslutning om bankgarantispørgsmålet.

Ressourcerne i henhold til støtteforordningen anvendes også til støtteaktiviteter, og der blev i 2014 undertegnet en ny 24-måneders aftale om forlængelse indtil juli 2017 af indkøb af kontormaterialer til EUPSO-kontoret.

4.2. Fremskridt fordelt på målsætninger

Det overordnede formål med støtteprogrammet er at lette Cyperns genforening ved at støtte det tyrkiskcypriotiske samfunds økonomiske udvikling. Programmet fokuserer navnlig på øens økonomiske integration, på en forbedring af kontakten mellem øens to befolkningsgrupper og på kontakten til EU samt på forberedelsen af tilpasningen til gældende EU-ret. Aktiviteterne i forbindelse med de enkelte målsætninger i støtteforordningen i 2014 var som følger:

4.2.1. Mål 1: Udvikling og omstrukturering af infrastruktur

Den foreløbige delvise accept af *telekommunikationsudstyret* til netværket "Next Generation", som har været forsinket meget længe, blev givet i marts, og migreringen af netværkets transmissionsdel blev afsluttet. Planen for det tyrkiskcypriotiske samfund om at adskille ydelsen af tjenester fra driften af netværket er imidlertid ikke blevet gennemført, og der er endnu ikke opnået en fuldstændig liberalisering af sektoren.

Indvielsen af det nye *spildevandsrensningsanlæg* i Nicosia ved Mia Milia/Haspolat for begge befolkningsgrupper fandt sted i april. Dette er det største spildevandsrensningsanlæg på hele øen, der betjener begge befolkningsgrupper i Nicosia. Bygge- og anlægsarbejdet blev implementeret gennem UNDP og finansieret af de kloakeringsansvarlige myndigheder i Nicosia og af EU. Formålet er, at det rensede vand vil blive genanvendt af begge befolkningsgrupper, og projekteringsarbejdet i den forbindelse vil starte i 2015, men aftalen mellem de to befolkningsgrupper om den fælles anvendelse af vand skal bekræftes, for så vidt angår det arbejde, der skal planlægges og gennemføres.

EU medvirker også til at fremme drøftelserne om tilpasning i forbindelse med en udskiftning af en større *samlebrønd*, der vil blive tilkoblet spildevandsrensningsanlægget i Mia Milia/Haspolat, og som skal anvendes af begge befolkningsgrupper i Nicosia. Dette projekt vil blive finansieret af EU.

De fleste udestående udbedringsarbejder til afhjælpning af korrosion og andre problemer på *spildevandsrensnings*anlægget i Morphou/Güzelyurt er blevet gennemført, og det (endelige) funktionscertifikat forventes i 2015. Der er etableret en ordning for genanvendelsen af vand til landbrugsformål fra dette anlæg, og udbudsproceduren vil finde sted i 2015.

Det nye *spildevandsrensnings*anlæg i Famagusta blev overdraget i 2013, men korrosionsproblemer har gjort det nødvendig at beklæde eller udskifte visse komponenter i perioden for anmeldelse af defekter, der fortsætter ind i 2015.

Der fandt en omfattende høring af de berørte parter sted for at udvikle en betydelig teknisk bistand til yderligere styrkelse af det tyrkiskcypriotiske samfunds kapacitet inden for vand-, spildevands- og affaldssektorerne. Det forventes, at der indgås aftale om denne bistand primo 2015.

Det er med hensyn til *fast affald* nødvendigt at udvide kapaciteten i deponeringsanlægget Koutsoventis/Güngör med endnu en "celle", sådan som det var planlagt i projektet. Dette var planlagt i programmet for 2014. Det er nødvendigt med en koncentreret indsats i denne sektor for at reducere og i sidste ende fjerne den ukontrollerede henkastning af affald. Yderligere bistand til at færdiggøre og iværksætte masterplanen for fast affald, sådan som det er krævet i gældende EU-ret, vil begynde i 2015.

Hvad angår *naturbeskyttelse* blev der undertegnet en kontrakt med UNDP om færdiggørelse af informations- og administrationscentrene i fire særlige miljøbeskyttelsesområder. Opførelsen af disse bygninger blev standset i 2011 efter aftalens ophør. Det har ikke været muligt at intervenere i mellemtiden, og de tyrkiskcypriotiske modparter er fortsat skeptiske på grund af en uløst uoverensstemmelse med den tidligere kontrahent. Desuden skal der ved udformningen udvises miljøhensyn, og der skal indgås en aftale med det tyrkiskcypriotiske samfund om de nærmere bestemmelser om udformningen.

4.2.2. Mål 2: Fremme af social og økonomisk udvikling

Under den tredje indkaldelse af forslag (3 mio. EUR) til *udvikling af lokalsamfund* blev der underskrevet 7 tilskudsaftaler. Formålene er at styrke naturarven og den immaterielle kulturarv, forbedre grundlæggende tjenester i lokalsamfundet og øge den sociale samhørighed og lokalforvaltningen i landdistrikterne. Ud af de 37 tilskud, der var blevet tildelt under tidligere ordninger til udvikling af lokalsamfundet, blev 13 afsluttet i løbet af 2014, og for 12 tilskuds vedkommende var proceduren stadig i gang.

Som støtte til *SMV'ernes konkurrenceevne* blev der undertegnet 40 tilskud med henblik på at medvirke til en modernisering af SMV'er, og en vis procentdel var afsat til nystartede virksomheder i henhold til en indkaldelse på 5 mio. EUR. En markedskortlægning for fødevareforarbejdning og økoturisme blev afsluttet, og der blev udpeget potentielle nicheprodukter.

Der blev ydet løbende teknisk bistand til aktørerne inden for *udviklingen af landdistrikter* på områderne plantesundhed, diversificering af afgrøder, økologisk landbrug og støtte til anvendelsen af tilskud. Bekæmpelsen af skader på olivenafgrøder, der er opstået som følge af "middelhavsfrugtfluen", er vigtig for hele øen, og Kommissionen medvirkede til at lette kontakten mellem de to befolkningsgrupper desangående og støttede den første olivenfestival for de to befolkningsgrupper, selv om politisk følsomme spørgsmål begrænsede virkningen heraf. Der blev undertegnet en ny aftale i 2014 om udformningen af en ordning for bortskaffelse af animalske biprodukter. Udbudsproceduren blev indledt i 2014 vedrørende levering af teknisk bistand til udryddelse af dyresygdomme. Det forventes, at der indgås aftale om denne bistand i første kvartal af 2015.

Inden for *uddannelses*sektoren var de 10 tilskud til skoler, der var blevet undertegnet ved udgangen af 2013, uafsluttede. Dette er den femte ordning (0,7 mio. EUR) på dette område, og den fremmer moderne undervisningsmetoder og fælles projekter mellem de to befolkningsgrupper. Ressourcerne til skolerne er meget begrænsede i den nordlige del af Cypern, og EU-tilskuddene er i mange tilfælde afgørende for udviklingen.

Efter afslutningen i 2012 af projektet om *erhvervsuddannelse, efter- og videreuddannelse og arbejdsmarkedet* (VETLAM) og evalueringen af

sektoraktiviteterne blev der lanceret en udbudsprocedure om en fortsættelse af projektet (VETLAM II), der dækker udvikling og fremme af systemer til erhvervsuddannelse, efter- og videreuddannelse, livslang læring samt aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger.

Det store fase 2-program (9,8 mio. EUR) om opgradering af den lokale infrastruktur, som gennemføres af UNDP, blev indgået i 2014. Det 7-årige program havde mange bestanddele, herunder arbejder i forbindelse med åbningen af det syvende overgangssted ved Limnitis/Yeşilırmak, sikkerhedsforanstaltninger for bygninger ved overgangsstedet Ledra/Lokmaci, udskiftning af asbestbelastede vandledninger i Nicosia, kulturelle begivenheder samt mindre tilskud til miljøbevidste aktiviteter i Karpasia/Karpaz.

En projektstyringsenhed (PMU), der har til opgave at støtte tilskudsmodtagere, har eksisteret siden 2008 med det formål at øge effektiviteten og den formelle rigtighed af gennemførelsen, f.eks. ved at undersøge, om der findes ikke-støtteberettigede udgifter. Aftalen ophørte i december, og aftalen om en ny PMU blev undertegnet ved udgangen af 2014.

Det økonomiske fremskridt blev overvåget af Verdensbankens trustfond, og der blev udarbejdet ekspertrapporter. Denne aktivitet var næsten afsluttet ved udgangen af 2014. Dette arbejde er især vigtigt i betragtning af mandatet i henhold til støtteforordningen om at fremme den økonomiske udvikling. En ny aftale med Verdensbanken er under forberedelse.

4.2.3. Mål 3: Fremme af forsoning, tillidsskabende foranstaltninger og støtte til civilsamfundet

Komitéen for Forsvundne Personer (CMP), der støttes gennem en bidragsaftale med UNDP, opnåede det hidtil højeste antal identificerede "forsvundne" personer (157). Ud af de i alt 2001 forsvundne personer er 948 nu blevet ekshumeret, og 564 er blevet genetisk identificeret og udleveret til deres familier. Feltarbejdet bliver vanskeligere, da der er færre nye informationskilder, og de resterende, potentielle grave er mindre tilgængelige. I 2014 afsløredes der kun i 17 % af de udgravede områder menneskelige rester, selv om der blev givet adgang i 2014 til endnu et område, der tidligere var utilgængeligt på grund af det tyrkiske militærs tilstedeværelse. I juli besøgte de to cypriotiske ledere det antropologiske laboratorium og udsendte en fælles opfordring til vidner om at træde frem med oplysninger. Kommunikation er et vigtigt led i CMP's arbejde, og der vil inden for rammerne af støtteforordningen blive ydet bistand til også andre steder i Cypern og derudover at vise en udstilling over den store indsats, som grupperne bestående af videnskabsmænd fra begge befolkningsgrupper har ydet, og som blev vist i Nicosia i april. Ca. 70 % af CMP's samlede finansiering er ydet inden for rammerne af støtteforordningen. Der blev i december undertegnet en ny uddelegeringsaftale med UNDP på 2,6 mio. EUR.

Fremskridtene inden for beskyttelsen af kulturarven, der støtter det tekniske udvalg om kulturarv for begge befolkningsgrupper, fortsatte i form af det fuldførte arbejde på Mustafa Pasha-moskéen (tidligere Stavros-kirken) i Famagusta, Paphos-hamammet (et middelalderligt tyrkisk bad) og Agios Nicolaos-kirken i Syrianochori/Yayla. Anden fase af bygge- og anlægsarbejdet i Deneia/Denya-moskéen blev afsluttet. Virkningen af dette projekt er af stor betydning for opbygning af tilliden mellem de to befolkningsgrupper. Der blev tildelt ekstra ressourcer på 1,3 mio. EUR i juli til andre seværdigheder inden for de gamle bymure i Famagusta dvs. genopførelsen af en del af bymurene mellem Othello- og Arsenal-

tårnene, første fase af de besøgendes adgang til Ravelin Land Gate og bevarelsesforanstaltninger på Martinengo-bastionen. Det er i mange tilfælde vigtigt at gribe ind så hurtigt som muligt for at forebygge yderligere forfald. En ny uddelegeringsaftale (fase 3 under dette program) blev indgået med UNDP for 1,4 mio. EUR i december, hvilket bragte EU's samlede støtte til dato for beskyttelse af kulturarven op på 6,7 mio. EUR.

I 2014 blev der undertegnet 10 nye tilskud under indkaldelsen til det 4. *cypriotiske civilsamfund i aktion* (2,5 mio. EUR) for at styrke det tyrkiskcypriotiske civilsamfund og til forsoning og tillidsskabende foranstaltninger. Engagement i miljøbeskyttelse, beskyttelse af menneskerettighederne og deltagelse i kultur og sport blev fremmet. Der blev lanceret en udbudsprocedure for levering af teknisk bistand til civilsamfundet med henblik på at supplere støtten gennem tilskud.

4.2.4. Mål 4: Det tyrkiskcypriotiske samfunds tilnærmelse til EU

Det akademiske år 2014-15 var det første, der er omfattet af en 2-årig uddelegeringsaftale, der blev indgået med British Council i 2013, om forvaltningen af *stipendieordningen*, som gør det muligt for tyrkiskcypriotiske studerende, forskere og fagfolk at studere i EU. Der var nogle gennemførelsesvanskeligheder i det første år af denne uddelegerede aktivitet. I henhold til denne ordning blev der dog ydet 115 tilskud i 2014. Der var betydeligt fokus på at informere de studerende om muligheder uden for Det Forenede Kongerige for at udvide kontakten i det tyrkiskcypriotiske samfund til andre europæiske kulturer. Der blev ydet yderligere 20 tilskud direkte fra Kommissionen i henhold til en tidligere indkaldelse, der omfattede det akademiske år 2013-14.

Det første *Infopoint*-projekt, som havde til formål at informere offentligheden om støtteprogrammet og EU's politikker og øge den generelle viden om EU gennem seminarer, workshopper og arrangementer, der synliggør EU, blev afsluttet i 2013. En ny *Infopoint*-tjenesteydelsesaftale med samme mandat blev undertegnet i december.

4.2.5. Mål 5/6: Forberedelse af det tyrkiskcypriotiske samfund med henblik på at indføre og gennemføre gældende EU-ret

Kommissionens instrument for teknisk bistand og informationsudveksling (TAIEX) bidrager til at forberede det tyrkiskcypriotiske samfund på gennemførelsen af gældende EU-ret efter en løsning på Cypernproblemet. Bistanden var i 2014 koncentreret på 16 hovedområder eller "sektorer" inden for gældende EU-ret. En ny udvælgelse af eksperter fra EU's medlemsstater blev foretaget i 2014, men forsinkelser med hensyn til at opnå enighed med støttemodtagerne om udvælgelsesprocessen betød, at det samlede antal foranstaltninger i 2014 (221) var lavere end i de foregående år. TAIEX-foranstaltningerne omfattede efter- og videreuddannelseskurser, workshopper, studiebesøg og juridisk ekspertrådgivning.

Forberedelsen inden for det tyrkiskcypriotiske samfund til den kommende indførelse af gældende EU-ret er stadig begrænset og hindres af en fortsat begrænset mængde retsakter, der vedtages med det formål at sikre tilpasningen til gældende EU-ret, og af en begrænset juridisk kapacitet og en ufuldstændig gennemførelse. Vigtige juridiske tekster om fødevarer og foder og produktsikkerhed blev dog vedtaget i 2014, og arbejdet med lovtekster fortsatte og blev fremskyndet i den sidste del af året.

Støtten til samhandelen på tværs af den grønne linje (forordning (EF) nr. 866/2004) fortsatte. Eksperter fra EU-medlemsstaterne gennemførte regelmæssige

plantesundhedsinspektioner af kartofler og citrusprodukter. Uafhængige eksperter udarbejdede også en ajourført liste over fartøjer, hvis fangstmængde kan handles på tværs af den grønne linje.

4.3. Finansiel gennemførelse (aftaler og udbetalinger)

4.3.1. Aftaleindgåelse

Forpligtelserne var på 26,5 mio. EUR i 2014. En række indkøb, navnlig til teknisk bistand, vil blive afsluttet i begyndelsen af 2015. Efter den store indsats i de sidste tre år med hensyn til at afslutte aftaler, strømline programmer og outsource aktiviteter forventes forpligtelsesgraden at stige yderligere i 2015 for i højere grad at svare til beløbet for de årlige programmer.

4.3.2. Udbetalinger

Udbetalingerne i 2014 var på 21 mio. EUR. Det forventes, at udbetalingstendensen vil tage til, da mængden af forpligtelser stiger.

4.4. Overvågning

Kommissionen har et direkte ansvar for gennemførelsen af de fleste projekter (direkte forvaltning). Den overvågning, der foretages af Kommissionens medarbejdere, er betydelig og omfatter: kontrol på stedet, lokale møder og styringsudvalg. En særlig programforvaltningsenhed fører tilsyn med anvendelsen af tilskud til udvikling af lokalsamfund, og med SMV'er og virksomheder i landdistrikter og yder støtte til tilskudsmodtagere. Der føres tilsyn med TAIEX-logistikken via online-forvaltningssystemet for TAIEX.

4.5. Revision og kontrol

Der blev også gennemført en efterfølgende revision af en række offentlige aftaler (for tjenesteydelser, bygge- og anlægsarbejder og leverancer), som var blevet finansieret i henhold til støtteprogrammet. Udkastet til den endelige rapport blev udsendt i slutningen af 2014. Der blev ikke indberettet væsentlige fejl, og der er ingen foranstaltninger, der skal gennemføres.

Den interne revisionsfunktion gennemførte i 2013 en revision af den fælles forvaltning for at evaluere de interne kontrolsystemer i Generaldirektoratet for Udvidelse. Omfanget af denne revision omfattede projekter, der finansieres under støtteprogrammet. Henstillingerne vedrørende operationelle kontroller, risikovurdering og overvågning er blevet gennemført.

4.6. Evaluering

Evalueringen af TAIEX-instrumentet blev afsluttet i 2014 med henstillinger vedrørende metoderne til prioritering, kvalitetskontrol, nærmere angivelse af milepæle og overholdelsen af absorptionskapaciteten. I de to foregående år 2012-13 skete der en omfattende evaluering på sektor- og programniveau, og foranstaltningerne er allerede truffet eller indarbejdet i programmeringen: en vurdering af indikatorer og en opgradering er under udarbejdelse for programmet som helhed; konsulenter vil påbegynde deres arbejde i 2015 vedrørende kapaciteten inden for sektoren for vand og fast affald og vedrørende en styrkelse af civilsamfundsorganisationerne; støtten i forbindelse med TAIEX blev styrket med nye projekthandlingsplaner og nye eksperter.

Der blev i 2014 foreslået effektivitetsforbedringer for så vidt angår CMP's aktiviteter af Equipo Argentino de Antropologia Forense (EAAF), som var blevet opfordret af CMP til at foretage regelmæssige resultatvurderinger.

4.7. Information, offentlig omtale og synlighed

Der var 53 synliggørelsesforanstaltninger i 2014, herunder især indvielsen af det nye spildevandsrensningsanlæg i Nicosia ved Mia Milia/Haspolat for begge befolkningsgrupper, højtideligholdelserne, der markerede afslutningen på restaureringen af Nicolaos-kirken i Syrianochori/Siryanohoro/Yayla og moskéen i Deneia/Denya og en storstilet begivenhed rettet mod familierne til forsvundne personer "Searching for our Missing" med det formål at øge kendskabet til CMP's arbejde.

Der blev afholdt en "Europe Day-festival" i den nordlige del af Nicosia i samarbejde med Kommissionens repræsentation i Nicosia. Repræsentationen havde distribueret flere pressemeddelelser om programforanstaltningerne på tyrkisk, græsk og engelsk.

4.8. Drøftelser med Republikken Cyperns regering

Der blev afholdt regelmæssige møder med repræsentanter for Republikken Cyperns regering, navnlig i forbindelse med de besøg, som højtstående embedsmænd fra Kommissionen aflagde på øen. Kommissionen er fortsat afhængig af regeringens samarbejde i forbindelse med kontrol af ejendomsrettigheder og mødes tillige regelmæssigt med den faste repræsentation i Bruxelles.

5. KONKLUSIONER

Kommissionen fortsætter med at yde bistand til hovedformålet med forordningen, nemlig *at lette Cyperns genforening ved at støtte det tyrkiskcypriotiske samfunds økonomiske udvikling*, men opnåelsen af løsningen vil ske gennem en politisk dialog, som Kommissionen tilskynder og støtter. Der blev ikke opnået et betydeligt gennembrud i denne proces i 2014, men Kommissionen er rede til at bygge videre på udviklingstendenser, efterhånden som de opstår og vedtages af begge befolkningsgrupper. Det mandat, der blev givet i henhold til støtteforordningen, gælder stadig, og Kommissionen har fortsat sit arbejde med de deri fastsatte mål. En væsentlig del af bistanden bidrager til økonomisk udvikling, enten direkte gennem den private sektors tilskud eller indirekte gennem en forbedret infrastruktur, telekommunikation, produktkvalitet, udvikling af menneskelige ressourcer eller gennem den altafgørende forberedelse til implementeringen af gældende EU-ret.

Operationelle problemer på stedet kan blive meget alvorlige inden for visse områder på grund af støttemodtagernes lave kapacitet og manglen på lokale ressourcer, hvilket begrænser det tyrkiskcypriotiske samfunds engagement. Kommissionen kan imidlertid ikke indstille sin indsats på områder, som er centrale for gældende EU-ret og af afgørende betydning for EU-borgernes økonomiske og sociale velfærd.

Det overordnede billede, for så vidt angår investeringer i infrastruktur, er, at forvaltningen af aftalerne er vanskelig, overdragelse, drift, vedligeholdelse og bæredygtighed er problematisk, og det er ofte nødvendigt med støtte "efter leveringen". Infrastrukturudvikling er dog tydeligt nævnt i støtteforordningen, og der er en betydelig mængde projekter i støbeskeen, navnlig i relation til miljøet.

Der blev i 2009 indledt en omfattende gennemførelse af projekter inden for rammerne af støtteforordningen, og de sidste fem år har givet både Kommissionen og støttemodtagerne mange erfaringer. På trods af de meget store ambitioner i støtteforordningen har Kommissionens konsekvente tilgang og fokus på vigtige

emner medført håndgribelige resultater. En række programmer, herunder tillidsskabende foranstaltninger og tilskudsordninger, også for den private sektor, skoler og samfund, har medført en god forståelse og haft en betydelig virkning. Især stipendieordningen er blevet godt modtaget og har opnået en høj grad af synlighed.

Det tyrkiskcypriotiske samfunds tillid til og positive opfattelse af EU, jf. *Eurobarometer*undersøgelserne[4], er udpræget, målt i EU-sammenhæng, men det er vigtigt at bevare EU's synlighed, og kommunikationen med det tyrkiskcypriotiske samfund i deres egenskab af EU-borgere er en central drivkraft i den samlede proces for at finde en løsning på konflikten.

[4] http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb_arch_en.htm.